

Ilmo Vuollun perinneaineisto kaikkien saataville-hanke

Kunnanhallitus 20.10.2025

114/12.03.03/2025

Päätösesitys Kunnanhallitus päättää merkitä tiedoksi, että
1) hanketta on haettu
2) oheisen hankesuunnitelman.

Päätös

Käsittely

Perustelut

Tervon sukuseuran ja Sompion kirjaston sekä Pelkosenniemen kunnan yhteistyöllä on työstetty syksyn 2024 ja kevään 2025 aikana Leader-hankehakemusta Leader Pohjoisin Lapin ohjauksella Ilmo Vuollun perinneaineiston saamiseksi kaikkien saataville.

Kuntalaisaloite.fi-palveluun on luotu 18.1.2025 kuntalaisaloite, joka on julkaistu 20.1.2025. Aloitteen nimi on "Pelkosenniemen historiasta kertovan kirjan tekeminen hankkeen tms. muodossa". Aloitteen on luonut Eero Fisk ja siihen on osallistunut 18 muuta henkilöä. Aloite on saapunut kunnan kirjaamoon 11.3.2025.

Syksyllä 2025 yhdistettiin nämä kaksi asiaa ja kutsuttiin koolle vapaaehtoisuuteen perustuva Pelkosenniemen historiatyöryhmä. Työryhmä aloitti työstää Leader-hakemusta laajemmalla näkökulmalla. Leader hankkeen sisällöksi sovittiin 9.10.2025 olleessa työryhmän kokokoontumisessa, että teemana on Pelkosenniemen kunnan asukkaiden siirtolaisuus eri vuosina. Siirtolaisuuden teemaan käytetään Ilmo Vuollun aineistoa sekä muita julkaisuja ja tutkimuksia siirtolaisuudesta.

Leader Pohjoisin Lappi hankehakemuksen jättöpäivä oli 12.10.2025, joten hakemus on jouduttu jättämään ilman kunnanhallituksen suostumusta. Asiasta on keskusteltu kunnanhallituksen puheenjohtajan kanssa ja sovittu, että hakemus tuodaan tiedoksi kunnanhallituksen 20.10.2025 kokouksessa. Kokouksen jälkeen Leaderille toimitetaan hakemuksen liitteeksi kunnanhallituksen päätös.

Hankkeen kokonaisarvo on 77 777,78 €, josta Leader-rahoitusta 70 000 € ja vastikkeetonta työtä 7 777,78 €. Hankkeeseen ei sisälly kuntarahoitusta.

Hankkeen sisällöstä on sovittu seuraavasti:

Hankkeessa kartoitetaan ja tutustutaan Itä-Lapin siirtolaisuutta koskevaan aineistoon, teoksiin sekä lehtiartikkeleihin ja kuvapankkeihin. Aineistosta poimitaan Pelkosenniemeä koskevat tiedot ja laaditaan niistä taustoitus ajankuvalle. Työn toteuttaa projektipäällikkö. Pelkosenniemen kuntaa koskevaan aineistoon perehdytään tarkemmin. Käytettävissä on mm. Ilmo Vuollun ääniteaineisto, jonka tarkempaan sisältöön perehdytään talkootyötä. Tehtävään ovat sitoutuneet Tervon sukuseura. Sukuseura ohjeistetaan tehtävään tarkasti ja tavoitteena on poimia aineistosta siirtolaisuuteen liittyvät tiedot. Mikäli aineiston läpikäynti osoittautuu liian haastavaksi, käytetään tähän hankkeen työntekijöiden työpanosta. Hankehenkilöstö valmistelee haastattelun lupa-aineiston, suunnittelee

haastattelut ja aineiston käsittelyn, teemoittaa sen ja asiantuntijuutta hyödyntäen tuotteistaa kerätyn aineiston.

Hankkeessa järjestetään kunnan asukkaille muistelutilaisuuksia eri siirtolaisuusteemoihin liittyen. Tavoitteena on järjestää tilaisuuksia eri toteutustavoilla ja kyläkohtaisesti. Muistelutilaisuuksien antia hyödynnetään lopullisissa tuotoksissa. Hankkeessa järjestetään myös siirtolaisuuteen liittyvien valokuvien keruu, joista koostetaan kunnan sivustojen alle valokuvapankki. Hankkeessa tehdään henkilöhaastatteluja video- tai vaihtoehtoisesti äänitystoteutuksella Ruotsiin lähteneistä ja sieltä palanneista sekä tallennetaan tarinoita Amerikkaan muuttaneista. Tavoite on haastatella noin 20 henkilöä. Kerätyistä tiedoista koostetaan kaikille avoin näyttely kunnan kesätapahtuman yhteyteen, valokuvapankki, lyhytvideo ja laajempi aineisto kotiseutumuseota varten. Kaikki aineisto on avointa ja julkista. Hankkeessa kerätään tutkimusaiheita Oulun historianlaitoksen ja Turun yliopiston kulttuurihistorian oppiaineen opiskelijoille ja niistä tiedotetaan yliopistoa. Mahdolliset erilliset toimeksiannot tehdään hankkeen ulkopuolella. Hanke järjestää yhteistyössä koulun kanssa siirtolaisuusteemaisen sisällön, johon osallistetaan niin koulun oppilaat, kuin jo muualle muuttaneet nuoret. Teemana on siirtolaisuus laajasti ulottuen omien sukulaisten muuttamisesta tämän päivän muuttoilmiöön, sen vaikutuksiin paikallisesti ja yksilötasolla. Sisältö yhteensovitetään koulun kulttuurikasvatussuunnitelmaan.

Hankkeen työtä ohjaa asiantuntijatyöryhmä, joka koostuu kunnan historioitsijoista ja muista asiantuntijoista. Asiantuntija työryhmä: Tervon sukuseura, Kari Tallavaara, Tapani Niemi, Vesa Kilpelä, Lakso Jani, Kujala Markku/Kaisu Siika-aho, Eero Fisk sekä opettaja ja hyvinvointijohtaja.

Hankeaika on 1.2.2026 - 31.12.2026.

Mahdollinen projektipäällikön rekrytoiminen tehdään myönteisen rahoituspäätöksen jälkeen ja ottaen huomioon mahdollinen yt-menettely.

Valmistelija	vt. hyvinvointijohtaja Sirpa Koskenlaine, puh. 0400 222 191
Esittelijä	vt. Kunnanjohtaja Mikko Merikanto
Tiedoksi	Leader Pohjoisin Lappi
Muutoksenhaku	Päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee kuntalain 136 §:n mukaista valmistelua ja täytäntöönpanoa.